

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING OPERATIONSINTERNAL QUALITY ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA, PATHUMTHANI AREA 1

ปัญญา ศิริโชติ¹, วิชชุดา เพิ่มเดช² และ เทพนารินทร์ ประพันธ์พัฒน์³

Panya Sirichote¹, Wichchuda Poemdech² and Thepnarin Praphanphat³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

¹⁻³Faculty of Education, Pathumthani University, Thailand

Corresponding Author's Email: panya.s@gmail.com

วันที่รับบทความ : 25 มีนาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 3 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ : 5 เมษายน 2568

Received 25 March 2025; Revised 3 April 2025; Accepted 5 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Citation:

* ปัญญา ศิริโชติ, วิชชุดา เพิ่มเดช และ เทพนารินทร์ ประพันธ์พัฒน์. (2568). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 515-534.

Panya Sirichote, Wichchuda Poemdech and Thepnarin Praphanphat. (2025). Academic Leadership Of School Administrators Affecting Operationsinternal Quality Assurance In Schools Under The Office Of The Primary Educational Service Area, Pathumthani Area 1. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 515-534.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 226 คน ซึ่งสุ่มมาจากจำนวนประชากร 568 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนโรงเรียน 25 โรงเรียน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ และขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย เป็นการสุ่มจำนวนครูจากโรงเรียนในแต่ละขนาด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8560 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก 2. การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ร้อยละ 87.79 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบคือ $\hat{Y} = 3.727 + .624(L_5) + .575(L_1) + .657(L_2)$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ $\hat{Z} = .763(L_5) + .693(L_1) + .621(L_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

Abstract

This research aimed to 1. study the level of academic leadership of school administrators, 2. study the level of internal quality assurance implementation in schools, and 3. study the academic leadership of school administrators that affects the internal quality assurance implementation in schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani. The sample group used in the research was 226 directors, deputy directors or heads of personnel administration, and teachers under the Office of

the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, who were randomly selected from a population of 568 people. The sampling method used 2 steps: Step 1, 25 schools were selected using a stratified proportional sampling method using school size as a criterion. Step 2 used simple random sampling to select teachers from schools of each size. The data collection instrument was a questionnaire with a reliability value of .8560. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research results found that: 1. Academic leadership of school administrators under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, was at a high level overall. 2. Internal quality assurance operations under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, were at a high level overall. 3. Academic leadership of school administrators affecting internal quality assurance operations under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, could jointly predict the effectiveness of internal quality assurance of schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1, Pathum Thani, at 87.79 percent, with statistical significance at the .01 level. The prediction equation in the form of raw scores was $\hat{Y} = 3.727 + .624 (L5) + .575 (L1) + .657 (L2)$ and the prediction equation in the form of standard scores was $= .763 (L5) + .693 (L1) + .621 (L2)$.

Keywords: Academic Leadership, Internal Quality Assurance Operations

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อให้ระบบการบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น สถานศึกษาขนาดเล็ก/สถานศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาเป็นพิเศษอย่างเร่งด่วน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดร้อยละของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น ร้อยละของสถานศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 133)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญก็คือผู้บริหารสถานศึกษา จึงเห็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความผูกพันให้เกิดการยอมรับและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม และส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะด้านผู้นำทางวิชาการ ต้องมีความชัดเจน มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ เช่น การกำหนดบทบาทของสถานศึกษา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของครู และวิธีการดำเนินการ เป็นต้น และบุคคลที่เป็นตัวจับสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำ (Leader) เป็นผู้ประสานความร่วมมือจากทุก ๆ ด้าน (กรมวิชาการ, 2546: 1)

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้หลายท่าน เช่น Chell (2001: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่บริหารงานภายในสถานศึกษา และเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา การศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเจษฎา ถึงเงิน (2560: 20) ที่ได้สรุปความสำคัญในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา การที่ผู้บริหารจะสามารถบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถนำคณะครูและบุคลากรในองค์กรสู่การเป็นเลิศด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาเข้าสู่คุณภาพ และเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเกือบทุกฉบับ กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการจัดทำ รายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกและกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งจะทำให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย และมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งในการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องมีการประเมินตนเองหรือการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ว่าบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการหรือตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้หรือไม่ และยังเป็น การนำผลประเมินมาใช้พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีความพร้อมในการรับประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งจากหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และหน่วยงานต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการศึกษาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวม จัดได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับที่ดีมาก แต่เมื่อลงไปในระดับรายสถานศึกษาแล้วจะพบว่า ยังมีปัญหาด้านคุณภาพอยู่มาก โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กยังมีคุณภาพและมาตรฐานที่ต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ แนวทางหนึ่งของการแก้ปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมศึกษาเขต 1 คือการใช้กลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้สถานศึกษา

ทุกแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของประเทศต่อไป

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมโดยบทบาท ของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำในทุกขั้นตอนของการดำเนินการสรุป บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ได้โดยพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็น ความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา แต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็น ประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประสานงานอำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (พิชญภา ยืนยาว, 2562: 196)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภาวะผู้นำทางวิชาการและปัญหาการประกันคุณภาพภายใน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนของวงจรคุณภาพ ซึ่งเป็นการบริหารงานเชิงระบบ เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพทั้งขับเคลื่อนคุณภาพของสถานศึกษา

และขับเคลื่อนคุณภาพงานของกลุ่มงาน นอกจากนั้นยังขับเคลื่อนคุณภาพของบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะตนภายใต้ 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ P: Planning การวางแผนพัฒนาคุณภาพ D: Doing การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ C: Checking การตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพ A: Action การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2548: 16 - 17) โดยใช้แนวคิดการบริหารสถานศึกษาของเดมมิง (Deming in My coted, 2004)

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุมชัดเจน สามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามแนวคิดทฤษฎีของเดมมิง (Deming in My coted, 2004) และตามมาตรา 48 ในหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: 45-46) กำหนดให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน (เปียนันต์ บุญธิมา, 2562: 14)

3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม เป็นความสามารถของผู้บริหารในการนำบุคลากรของสถานศึกษาให้ร่วมมือปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งงานด้านวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษา ผู้นำต้องมีความรู้ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหา และหลักการบริหารงานด้านวิชาการอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวข้องกับขอบข่ายงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการในการสอน ด้านการนิเทศภายในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา และด้านคุณภาพการศึกษาในลักษณะดังกล่าวจะยึดถือเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาและเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 10)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 568 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 226 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนโรงเรียน 25 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง และขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการสุ่มจำนวนครู จากโรงเรียนในแต่ละขนาด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ได้แก่ แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการกำหนดตัวเลือกให้ (forced choice) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert, 1993: 247) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Likert scale ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1993: 247) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Likert scale ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย จำนวน 8 ข้อ

2.2 ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ

2.3 ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลด้านการสอน	จำนวน 8 ข้อ
2.4 ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร	จำนวน 8 ข้อ
2.5 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 52 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	จำนวน 10 ข้อ
3.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	จำนวน 10 ข้อ
3.3 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ	จำนวน 8 ข้อ

สถานศึกษา

3.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน	จำนวน 8 ข้อ

สถานศึกษา

3.5 ด้านการติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน	จำนวน 6 ข้อ

การศึกษา

3.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	จำนวน 10 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ (1) ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (2) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบใช้วิธีแสกน QR-Code ที่ปรากฏอยู่ในเอกสารแบบสอบถามนั้นส่ง ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังนี้ (1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ (2) วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3)

วิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ (4) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)

6.2 สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

(1) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ใช้สถิติเพื่อค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อยที่สุด

(2) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ใช้สถิติเพื่อค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

(3) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก อำเภอเด่นชัย	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย	4.28	0.37	มาก	5
2. ด้านสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้	4.46	0.30	มาก	1
3. ด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน	4.35	0.34	มาก	3
4. ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร	4.43	0.30	มาก	2
5. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.31	0.30	มาก	4
รวม	4.37	0.18	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจากค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ดังนี้ ด้านสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.30) รองลงมาด้านการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากร ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.30) ด้านนิเทศ ติดตามและประเมินผลด้านการสอน

($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.34) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.30) และด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.37) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ห้ดังแสดงในตารางที่ 2

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขนาดเล็ก อำเภออาน้ำชัย	ค่าสถิติ		การแปล ความหมาย	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.52	0.27	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.45	0.26	มาก	3
3. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.41	0.28	มาก	5
4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.44	0.30	มาก	4
5. ด้านการติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.38	0.31	มาก	6
6. ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.47	0.23	มาก	2
รวม	4.45	0.14	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.27)

นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ ดังนี้ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.23) รองลงมาคือด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.26) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 3

ตัวพยากรณ์	b	S.E.b	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	3.327	.205		16.248	.000
ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย (L_1)	.275	.023	.293	3.308	.001
ด้านสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ (L_2)	.257	.029	.221	2.001	.047
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (L_5)	.324	.031	.363	4.049	.000

$R = .815$, $R^2 = .789$, $S.E._{est} = .1320$, $F = 121.574$, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (L_5) ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย (L_1) และด้านสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ (L_2)

ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (L_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.363 รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย (L_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.293 และด้านสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ (L_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการ

พยากรณ์ เท่ากับ 0.221 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้ร้อยละ 78.90 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ 0.1320 สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 3.327 + .324(L5) + .275(L1) + .257(L2)$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .363(L5) + .293(L1) + .221(L2)$$

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีลักษณะการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการต้องสามารถทำวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความจริงได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฅณัทธรรัตน์ ศรีเจริญ (2560: 70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากการศึกษา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฅณัทธรรัตน์ ศรีเจริญ (2560: 70) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน งานวิจัยของจรูญกลั่น มาตาชาติ (2562: 4) ได้ทำการวิจัย เรื่อง วิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สพป. อุบลราชธานีเขต 4 พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของดวง แห สุขประเสริฐ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563: 496 - 511) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 5 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (L5) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพิ่มขึ้น .324 หน่วยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย (L₁) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพิ่มขึ้น .275 หน่วย และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ (L₂) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพิ่มขึ้น .257 หน่วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่กระตุ้นและจูงใจครูใน

การนิเทศภายในสถานศึกษา พร้อมทั้งกำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูตาม หลักสูตรของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา เสนอแนะและให้การช่วยเหลือครูในการจัดการเรียน การสอน ให้ความร่วมมือและให้บริการในการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ด้าน 1 ใน 4 ด้าน คือ การนิเทศการศึกษา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป

1. ในการศึกษาาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะ ผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย

2. การศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านนอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการ ติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถ พยากรณ์ประสิทธิภาพประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการกำหนดทิศทางและนโยบาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จึงเสนอแนะให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของนักเรียนและชุมชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน รวมถึงผู้บริหารสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนางานวิชาการให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ด้านการติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้สถานศึกษาดำเนินการให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและศึกษาการได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาไปใช้พัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีภาวะทางวิชาการ ทำให้การบริหารสถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาการเรียนการสอนของครู ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรนำการประกันคุณภาพภายในการจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลดีต่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษา ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถสะท้อนถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มาตรฐานการดำเนินงานที่เป็นไปตามมาตรฐานสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
2. ควรศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก กลางใหญ่ และใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ให้ครอบคลุมทุกบริบทให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับผลลัพธ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- เจษฎา ถังเงิน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการทำงานของโรงเรียนในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 32(3), 70.

- ดวงแข สุขประเสริฐ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 6(3), 496 - 511.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา บุทธิจักษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิชญภา ยืนยาว. (2562). ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา. ใน *ตำรารายวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา รหัส 1065203 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *หลักการจัดการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Chell, J. (2001). *Introducing Principal to the Role of Instructional Leadership: A Summary of Master's Project*. New York: McGraw-Hill.
- Deming, W. E. (2004). *Out of the Crisis*. U.S.A.: MIT center for Advanced Engineering Study.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley and Son.